

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

KOHTA 1: Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

· **Laatimispäivä:** 20.08.2014

· **1.1 Tuotetunniste**

· **Kauppanimike:** ULTEM® 1010 Model

· **CAS-numero:**

61128-46-9

· **1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

· **Aineen / valmisteiden käyttö** Filament for Stratasys® Inc. FDM™ modeler

· **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**

· **Valmistaja / Toimittaja:**

Stratasys, Inc.

7665 Commerce Way

Eden Prairie, MN 55344

USA

Tel +1 952 937 3000

Fax +1 952 937 0070

For information in Europe contact:

C.S.B. GmbH

Düsseldorfer Straße 113

D-47809 Krefeld

Germany

Tel.: +49-2151-6520860

Fax: +49-2151-6520869

E-Mail: info@csb-online.de

· **Käyttöturvallisuustiedotteesta vastaavan toimivaltaisen henkilön sähköpostiosoite** sdb@csb-online.de

· **Tietoja antaa:** Osasto tuoteturvallisuus

· **1.4 Häätöpuhelinnumero:** Niin kuin edellä tai läheisin myrkytystietokeskus.

KOHTA 2: Vaaran yksilöinti

· **2.1 Aineen tai seoksen luokitus**

· **Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti** Ainetta ei ole luokiteltu CLP-asetuksen mukaan.

· **Luokitus direktiivin 67/548/ETY tai direktiivin 1999/45/EY mukaisesti** tarpeeton

· **2.2 Merkinnät**

· **Merkinnät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti** tarpeeton

· **Varoitusmerkit** tarpeeton

· **Huomiosana** tarpeeton

· **Vaaralausekkeet** tarpeeton

· **2.3 Muut vaarat** tarpeeton

· **PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**

· **PBT:** Ei voida käyttää.

· **vPvB:** Ei voida käyttää.

KOHTA 3: Koostumus ja tiedot aineosista

· **3.1 Kemialliset ominaisuudet: Aineet**

· **CAS-nro. nimike**

61128-46-9 polyeetteri-imidi

· **Tunnistusnumero(t)** tarpeeton, polymeeri

KOHTA 4: Ensiaputoimenpiteet

· **4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

· **Yleisohjeet:** Aineen saastuttamat vaatekappaleet on riisuttava.

· **hengitettyä:**

Huolehdyttävä raittiin ilman saannista. Oireiden esiintyessä pyydyttävä lääkärin apua.

(jatkuu sivulla 2)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

Kauppanimike: ULTEM® 1010 Model

(jatkuu sivulla 1)

Hajoamistuotteita hengittänyt on toimitettava raittiiseen ilmaan ja pidettävä levossa. Toimitettava lääkäriin.

ihokosketuksessa:

Pestävä paljon vedellä ja saippualla.

Käännyttävä lääkärin puoleen, mikäli iho on jatkuvasti ärsyyntynyt.

Ihonkohdat, jotka ovat joutuneet kosketuksiin sulaneen tuotteen kanssa huuhdotaan nopeasti kylmällä vedellä.

Jähmettynyttä ainetta ei vedetä pois iholta.

Käännyttävä heti lääkärin puoleen.

aineen päästyä silmiin:

Silmiä huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minutteja. Oireiden kestäessä käännyttään lääkärin puoleen.

Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.

nieltyä:

Huuhdotaan suu ja juotetaan runsaasti vettä.

Käännyttävä lääkärin puoleen oireiden jatkuessa.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

oireenmukaista hoitoa

KOHTA 5: Palontorjuntatoimenpiteet**5.1 Sammutusaineet****Sopivat sammutusaineet**

Vesisumu

Vesisuihku

Turvallisuussyistä sopimattomat sammutusaineet

Hiilidioksidi

Kuivakemikaalisammutin.

Puute jäähdytysteho voi sallia uudelleen syttymisen.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Hiilimonoksidi (CO) ja hiilidioksidi (CO₂)

Typpioksidit (NO_x)

Tulipalossa muodostuu terveydelle haitallista ja myrkyllistä savua.

Hiilivedyt

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Erikoinen suojavarustus: Käytettävä ulkoilmasta riippumatonta hengityssuojainta.

Lisätiedot Palojärjetteet ja saastunut sammutusvesi on hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti

KOHTA 6: Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Huolehdittava riittävästä tuuletuksesta.

Vältettävä pölyn muodostumista.

Eristettävä sytytyslähteistä

Vältettävä pölyn hengittämistä.

Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin.

Vuotanut aine aiheuttaa liukastumisvaaran.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet: Estettävä pääsy viemäreihin tai vesistöihin.**6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet:**

Huolehdittava riittävästä tuuletuksesta.

Otettava talteen mekaanisesti.

Otetaan talteen tai viedään hävitettäväksi sopivissa astioissa.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Turvallista käsittelyä koskevia ohjeita kappaleessa 7.

(jatkuu sivulla 3)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

Kauppanimike: ULTEM® 1010 Model

(jatkuu sivulla 2)

Henkilökohtaista suojavarustusta koskevia ohjeita kappaleessa 8.
Aineen hävitystä koskevia ohjeita kappaleessa 13.

KOHTA 7: Käsittely ja varastointi

- **7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Huolehdittava hyvästä tuuletuksesta/imusta työpaikalla.
Vältettävä pölyämistä.
Muodostuvaa pölyä/savua ei saa hengittää.
Vältettävä pitkäaikaista ja intensiivistä ihokosketusta.
Varottava kemikaalin joutumista silmiin.
Ottakaa huomioon HTP:n ja/tai muut rajaarvot.
Vältettävä kosketusta kuumaan tuoteseen.
- **Palo- ja räjähdysuojaohjeet:**
Eristettävä sytytyslähteistä - tupakanpolto kielletty.
Suoritettava toimenpiteet sähköstaattista latausta vastaan.
Estettävä staattisen sähköön aiheuttama kipinäinti.
- **7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
- **Varastointi:**
- **Varastotiloille ja säiliöille asetettavat vaatimukset:** Huomatkaa vesioikeuden määräykset.
- **Yhteisvarastointiohjeet:** Ei tarvita.
- **Lisätietoja varastointiehtoihin**
Astiat säilytettävä hyvin tuuletetuissa tiloissa.
Varastoitava hyvin suljetuissa astioissa viileässä ja kuivassa paikassa.
Suojattava kuumuudelta ja välittömältä auringonpaisteelta.
- **7.3 Erityinen loppukäyttö** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 8: Altistumisen ehkäiseminen ja henkilösuojaimet

- **Lisäohjeita teknisten laitteiden varustukseen:** Ei muita tietoja, ks. kohta 7.
- **8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
- **Aineosat työpaikkakohtaisin valvottavin raja-arvoin:** Tarpeeton
- **Lisäohjeet:** Tiedot perustuvat valmistushetkellä voimassaoleviin luetteloihin.
- **8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- **Henkilökohtainen suojavarustus:**
- **Yleiset suoja- ja hygieniatoimenpiteet:**
Pidettävä loitolla elintarvikkeista, juomista ja rehuista.
Työn aikana on syöminen, juominen, tupakoiminen, nuuskaaminen kielletty.
Vältettävä pölyn hengittämistä.
Vältettävä pitkäaikaista ja intensiivistä ihokosketusta.
Vältettävä kosketusta silmiin.
Kädet on pestävä ennen taukoja ja työn päätyttyä.
- **Hengityssuoja: I**
Jos HTP:t ja muut rajaarvot otetaan aina varmasti huomioon normaalisesti ei tarvita erikoisia toimia.
- **Käsisuojus: I**
Kemikaalinsuojakäsineet eivät ole pakolliset
Kuumuudelta suojaavat käsineet kun kuuma/sulanut tuote käsitellään.
- **Silmäsuojus: I** Suojalasit
- **Kehosuojus:** Lämpöä kestävä suojavaatetus kun kuuma/sulanut tuote käsitellään.

FI

(jatkuu sivulla 4)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

Kauppanimike: ULTEM® 1010 Model

(jatkuu sivulla 3)

KOHTA 9: Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

· 9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot	
· Yleiset ohjeet	
· Olomuoto:	
Muoto: I	kiinteä
Väri: I	erilainen, värjäätymisestä riippuen
· Haju: I	melkein hajuton
· Hajukynnys:	ei määrätty
· pH-arvo:	ei voida käyttää
· Tilanmuutos	
Sulamispiste/sulamisalue:	ei voida käyttää
Kiehumispiste/kiehumisalue:	ei määrätty
· Leimahduspiste:	ei määrätty
· Syttyvyys (kiinteä, kaasumainen):	ei määrätty
· Syttymislämpötila:	
Hajaantumislämpötila:	ei määrätty
· Itsesyttyvyys:	Tuote ei ole itsestään syttyvä.
· Räjähdysvaara:	Tuote ei ole räjähdysvaarallinen.
· Räjähdysrajat:	
alempi:	ei määrätty
ylempi:	ei määrätty
· Syttymistä edistävät ominaisuudet	ei voida käyttää
· Höyrypaine:	häviävä
· Tiheys 20 °C lämpötilassa:	> 1 g/cm ³
· Suhteellinen tiheys 20 °C lämpötilassa	> 1 (H ₂ O = 1)
· Höyryn tiheys	ei määrätty
· Höyrystymisnopeus	häviävä
· Liukenevuus/sekoittuvuus veteen:	
	liukenematon
· Jakaantumiskerroin (-oktanoliväsi):	ei määrätty
· Viskositeetti:	
dynaaminen:	ei voida käyttää
kinemaattinen:	ei voida käyttää
· 9.2 Muut tiedot	Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 10: Stabiilisuus ja reaktiivisuus

- **10.1 Reaktiivisuus** ei määrätty
- **10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
- **Terminen hajoavuus / vältettävät olosuhteet:**
Vältettävä iskuja, hankausta, kumuutta, kipinöitä, staatista sähköä.
Ei saa kuumentaa termisen hajoantumisen estämiseksi.
- **10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus** Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
- **10.4 Vältettävät olosuhteet** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **10.5 Yhteensopimattomat materiaalit:** Alkalit (lippeet)
- **10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet:**
Hiilimonoksidi (CO) ja hiilidioksidi (CO₂)
Typpioksidit (NOx)

(jatkuu sivulla 5)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

Kauppanimike: ULTEM® 1010 Model

Hiilivedyt

(jatkuu sivulla 4)

KOHTA 11: Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot**· 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****· Akuutti myrkyllisyys:****· Luokittelurelevantti LD/LC50-arvot:**

Oraali	LD50	> 5000 mg/kg (rotta)
Dermaali	LD50	> 2000 mg/kg (kaniini)

· Ensisijainen ärsyttävä vaikutus:**· iholla:** Mekaanisen ärsytyksen vaara pölyhiukkasilla.**· silmiin:** Mekaanisen ärsytyksen vaara pölyhiukkasilla.**· Subakuuttinen ja krooninen myrkyllisyys:** ei määritetty**· Toksikologia lisätietoja:**

Asianmukaisessa käsittelyssä ja määräystenmukaisessa käytössä tuotteella ei kokemuksemme ja käytössäolevien tietojen mukaan ole terveydelle haitallisia vaikutuksia.

· Herkistyminen Tiedossa ei ole herkistävää vaikutusta.**· Toistuvan annostelun myrkyllisyys** ei luokiteltu**· CMR-vaikutukset eli syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset** Nykytiedon mukaan ei CMR-vaikutukset tunneta.**KOHTA 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle****· 12.1 Myrkyllisyys****· Vesimyrkyllisyys:** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.**· 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.**· Eliminointiaste:** ei määritetty**· 12.3 Biokertyvyys** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.**· 12.4 Liikkuvuus maaperässä** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.**· Ekologia lisätietoja:****· Yleisohjeita:**

Estetään pääsy pohjaveteen, vesistöihin, viemäristöön.

WGK 1 (Oma luokitus): lievästi vettä vaarantava.

· 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**· PBT:** Ei voida käyttää.**· vPvB:** Ei voida käyttää.**· 12.6 Muut haitalliset vaikutukset** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.**KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat****· 13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät****· Suositus:** Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.**· Euroopan jäteluettelon**

Jätekoodinumero Euroopan jäteluettelon mukaisesti riippuu jätteen syntypaikasta ja prosessista. Tästä syystä myös muita jätekoodinumeroita kuin tässä mainittu on mahdollinen.

· Puhdistamattomat pakkaukset:**· Suositus:** Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.

FI

(jatkuu sivulla 6)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 29.09.2014

Versionumero 2

Tarkistus: 29.09.2014

Kauppanimike: ULTEM® 1010 Model

(jatkuu sivulla 5)

KOHTA 14: Kuljetustiedot

· 14.1 UN-numero · ADR, IMDG, IATA	tarpeeton
· 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi · ADR, IMDG, IATA	tarpeeton
· 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka · ADR, IMDG, IATA · luokka	tarpeeton
· 14.4 Pakkausryhmä · ADR, IMDG, IATA	tarpeeton
· 14.5 Ympäristövaarat: · Marine pollutant:	Ei
· 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle	Ei voida käyttää.
· 14.7 Kuljetus irtolastina Marpol 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti	Ei voida käyttää.
· Kuljetus/lisätietoja:	Ei vaarallinen aine ylläolevien asetusten mukaisesti
· UN "Model Regulation":	-

KOHTA 15: Lainsäädäntöä koskevat tiedot

- **15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
- **Kansalliset määräykset:**
- **Häiriömääräykset:** Direktiivi 96/82/EY ei sovelta.
- **Vesivaarallisuusluokka:** WGK 1 (Oma luokitus): lievästi vettä vaarantava.
- **15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi:** Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

KOHTA 16: Muut tiedot

Annetut tiedot perustuvat tämänhetkisiin tietoihimme. Ne eivät kuitenkaan anna takuuta tuotteen ominaisuuksista eivätkä aikaansaa sopimuksellista oikeussuhdetta.

· **Näyttelyalue ohjelehti:**

C.S.B. GmbH
Düsseldorfer Str. 113
D-47809 Krefeld

Phone: ++49-2151 - 652086-0
Fax: ++49-2151 - 652086-9

· **Lyhenteet ja lyhytnimet:**

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
ICAO: International Civil Aviation Organisation
ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organisation" (ICAO)
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent